

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 12.11.19.

Sak 67.19	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og møtereferat fra møte den 07.10.19.		

Sak 59.19	Ark 137	Saksbeh.: OOps
Ny behandling: Søknad om etablererstipend – Sebastian Joten Langsjøvold.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Saksdokumenter for møtet den 7 oktober.

Bakgrunn.

Sebastian Joten Langsjøvold driver med kjøttproduksjon med ammeku på gården Langsjøvolden ved Langsjøen i Tolga kommune/statsallmenningen i Tolga. Han overtok bruket i 2018. Han har søkt Engerdal fjellstyre om etablererstipend jfr Bidragsbudsjettets pkt 12. Fjellstyret behandlet søknaden på sitt møte den 7. oktober og vedtok følgende:

Fjellstyrets vedtak:

1. Saken utsettes.
2. På bakgrunn av drøftningene i møtet, sakens realiteter og mulige presedenshensyn, utreder DL saken på ny og legger den fram for Fjellstyret snarest.

Det vises til saksframlegget med vedlegg til møtet den 7 oktober. Daglig leder har siden sist orientert seg nærmere om en del spørsmålsstillinger gjennom kontakt med personer i nabofjellstyrer og NFS.

Engerdal fjellstyre står relativt fritt til å benytte overskudd av fjellkassa, og kan dersom overskuddet er større enn det som trengs for tiltak på allmenningen gi tilskudd for å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygder, jfr Fjellovens §11. Fjellstyret har vedtatt et eget Bidragsbudsjett med regler for 2019, se sak 102.18. Reglene gir retningslinjer for hvor mye penger som kan disponeres til næringsformål og hvor mye som kan disponeres til allmennyttige formål, samt regler for hvordan tildeling skal skje og hvor store bidrag som kan ytes. Dersom det er ledige midler innenfor satsningsområdene «storfehold» og/eller «Småfehold/hjorteoppdrett» pr 1 juli, skal disse utlyses og tildeles i form av etablererstipend, jfr reglens pkt 12.

Administrasjonens vurdering.

Daglig leder forstår vedtaket slik at forhold ved saken må belyses grundigere før fjellstyret vil fatte endelig vedtak i saken. Saken er heller ikke enkel og som det framgår av fjellstyrets vedtak, har den en noen prinsipielle sider og reiser spørsmålsstillinger ift hjemmel.

I spørsmålet om presedens er det relevant å se på evt hvem andre som kan være i samme situasjon som søker. Eller sagt på en annen måte: hvor mange flere enn søker er det som er bosatt i annen kommune/utenfor statsallmenningen som kan tenkes å være i samme situasjon som søker.

I Engerdal kommune finnes det et antall gårdsbruk som ligger utenfor statsallmenningen, men som har seter på statsallmenningen. Her er oppfatningen at disse har en bruksrett knyttet til setra, men ikke til hovedbruket. En annen variant er at dersom en eier av gårdsbruk utenfor statsallmenningen også eier et bruk på allmenningen (som f.eks leies ut), så vil bruksretten være knyttet til allmenningsbruket og ikke til gården utenfor statsallmenningen. Bruksretten er knyttet til bruket og evt setra og ikke til person.

Statsallmenningen i Engerdal består egentlig av deler av to opprinnelige allmenninger: Rendalen Søndre og Rendalen Nordre statsallmenninger, der grensen dem imellom går i en rett linje fra Vardfjellet til utløpet av Galtsjøen. Deler av begge statsallmenningene ligger i nabokommunene Rendalen, Tolga, Os og Røros. Spørsmålet blir da om noen som er bruksberettiget i nabokommunene også er det i Engerdal. Daglig leders oppfatning av dette er at dersom en har beiterett på allmenningen i en nabokommune, kan det være tilfeller der denne i praksis også strekker seg inn i Engerdal. Det er imidlertid en praktisk geografisk begrensning i dette ift hvor langt beitedyr går, og uansett er det berørt fjellstyres mandat å administrere denne retten. Et nabofjellstyre kan derfor ikke fatte vedtak om administrering av slik bruksrettsutøving på annet fjellstyres administrative område.

Fjellstyrets vedtak i saken den 7 oktober speiler at det ligger noen prinsipielle og grunnleggende problemstillinger som fjellstyret tidligere ikke - eller svært sjelden - har vært i berøring med. Daglig leder vil i det følgende forsøke å belyse noen av disse.

Om rettigheter på statsallmenning i nabokommuner:

Det er ikke uvanlig i fjellstyre-Norge at et bruk i en kommune har rettigheter i en allmenning som ligger i en nabokommune. Fjellevens §§ 5 og 6 inneholder også bestemmelser vedr oppnevning av fjellstyrer dersom statsallmenninga ligger i flere kommuner. «Normalen» er at fjellstyret skal oppnevnes blant personer som er bosatt i den kommunen allmenningen ligger. Det kan allikevel være slik at personer bosatt i nabokommuner kan oppnevnes til fjellstyret, jfr Fjellevens §5 og 6. Slik er det f.eks i Sollia der et «forsterket fjellstyre» også har medlemmer fra Gudbrandsdalen som da har rettigheter i den delen av allmenningen som ligger i Sollia. I vårt konkrete tilfellet hevder bruker beiterett i Engerdal, noe som med stor sannsynlighet er riktig. Gårdens opprinnelse er fra før Engerdal ble egen kommune. På det viset kan det betraktes slik at brukeren har tilhørighet til allmenningsbygden i Engerdal.

Om virkesrett i Sømådal/Holøydal allmenningen og forholdet til bruksrett.

I dette tilfellet har bruker også virkesrett i Sømådal/Holøydal allmenning. Det er det en rekke andre gårder i Øversjødalen som også har. Det betyr imidlertid ikke at alle med virkesrett i allmenningen også har bruksretter som strekker seg inn i Engerdal. For å komme til bunns i

dette må en sannsynligvis gjøre et større studie av hva som står i gamle dokumenter vedr hvert enkelt bruk.

Er det flere bruk i nabokommuner som kan ha bruksretter i Engerdal?

Til dette er å si det samme som over: For å komme til bunns i dette må en sannsynligvis gjøre et større studie av hva som står i gamle dokumenter vedr hvert enkelt bruk. Men at det skulle være mange i kommunene Rendalen, Tolga, Os og Røros som har bruksretter i Engerdal er lite sannsynlig. Men det kan finnes noen flere enn denne aktuelle søkeren. Ved spørsmål om dette vil det uansett også være opp til den det gjelder å dokumentere eller sannsynliggjøre en slik rett.

Om bruk av fjellkassa og presedens.

Fjellstyrets bidragsbudsjett er forankret i Fjellevens §11. Ved tildeling av midler til allmennyttige formål, står fjellstyret veldig fritt til å disponere hvem som får midler, under forutsetning av at bidragets størrelse forholder seg til retningslinjene som sier at intill 5% av bruttoinntektene kan deles ut til allmennyttige formål. Her er det for så vidt ingen hindringer ift geografi, slik at fjellstyret i Engerdal kan vedta å gi penger til en indremisjonsforening på Sunnmøre eller et ishockeylag på Hamar om så er. Om det er naturlig å gjøre det er en annen sak, og praksis i Engerdal er at allmennyttige formål som mottar bidrag er geografisk knyttet til statsallmenningen.

Når det gjelder midler til næringsformål, som er tilfelle i denne saken, heter det at tildeling skal styrke næringsgrunnlaget i allmenningbygden. Og da begynner geografi å spille en rolle. Spørsmålet blir derfor hvorvidt den aktuelle brukeren tilhører allmenningsbygden (Sømådalen). Sjøl mener og føler søker at han gjør det. Beiterett kan også indikere at han kan regnes å tilhøre en allmenningsbygd i dette tilfellet.

Det er uansett slik at fjellstyret står ganske fritt til å bevilge bidrag fra fjellkassa. Vedtak om slik tildeling kan heller ikke påklages, slik daglig leder oppfatter det. For hvem er da endelig klageinstans? Det vil derfor være opp til fjellstyret å bestemme dette, og gjøre sine vurderinger om saken. Hvorvidt et vedtak skaper presedens i den ene eller andre retningen er det vanskelig å si noe sikkert om. Det vil i hvert fall være med på å skape en praksis. Og sjøl om en gir bidrag til denne søkeren, står fjellstyret fritt til å avslå søknader fra andre senere. Argumentasjonen for en slik vurdering kan derimot være krevende.

Daglig leders konklusjoner og anbefaling:

Dette er ingen enkel sak. Det finnes gode argumenter for både et (for søker) positivt og et negativt vedtak. Den administrative vurderingen er at fjellstyret ikke har noen forpliktelse til å disponere overskuddet i fjellkassa som den gjør, men det er heller ikke noe veien for at det kan gjøre det. Sentralt er å se på hvor overskuddet kommer fra og hva det brukes til. Uavhengig av om en føler en tilhørighet til en bestemt bygd, er det viktig å huske at overskuddet er et resultat av inntekter fra hele allmenningen i Engerdal kommune. Grunnlaget

for midlene som deles ut stammer ikke fra statsallmenningsarealene i nabokommunene. Og så lenge du må dra en eller annen grense et sted, mener daglig leder at det er riktig å holde fast på det som var forslaget til vedtak i saken til møtet den 7. oktober, men at det må begrunnes på en tydeligere måte. En alternativ tilnærming er å gi bidrag, med begrunnelse i tilhørighet til allmenningsbygden, men at bidraget reduseres i forhold til de søkerne som tydeligere tilhører målgruppen.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Søknaden fra Sebastian Joten Langsjøvold om etablererstipend avslås. Fjellstyret i Engerdal ønsker ikke å disponere midler til næringsformål fra Bidragsbudsjett 2019 til tiltak som ligger utenfor fjellstyrets administrative område.

Sak 64.19	Ark 434	Saksbeh.: OOps
Ny behandling: Søknad om grunneiers samtykke motorf.l. §10 – Tufsingdal kjørelag		

Saksdokumenter vedlagt:

- Sak 64.19 framlagt i møtet den 7 oktober.

Bakgrunn.

Tufsingdal Kjørelag søker om grunneiers samtykke til å preparere kjørespor etter den gamle postruta mellom Tufsingdalen og Elgå. Fjellstyret behandler saken i sitt møte den 7 oktober med følgende vedtak:

Saken utsettes sluttbehandles av fjellstyret den 12 november. Saken oversendes Elgå reinbeitedistrikt og Femund reinbeitedistrikt til uttalelse før sluttbehandling.

Saken er oversendt Svahken Sijte og Fæmund Sijte 15.10.19 for uttalelse. Det er ikke innkommet synspunkter til det omsøkte tiltaket. Saken legges derfor fram for fjellstyret på nytt for endelig behandling.

Administrasjonens vurdering.

Det vises til saksframlegg den 7. oktober 2019.

Administrasjonens forslag til vedtak:

I henhold til § 12 i Fjelloven gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag til at Tufsingdal Kjørelag kan kjøre med beltevogn etter omsøkt trase langs den gamle postruta mellom Elgå og Tufsingdalen. Samtykket gjelder for den perioden dispensasjon fra Engerdal kommune gjelder og følger de forutsetninger kommunen og Fylkesmannen har gitt i sine dispensasjoner.

Sak 68.19	Ark 434	Saksbeh.: OOps
Søknad om grunneiers samtykke Motorferdselslovens §10 – Kåre Johnny Øien		

Saksdokumenter vedlagt:

- Henvendelse fra Kåre Johnny Øien
- Dispensasjonsvedtak fra Engerdal kommune

Bakgrunn:

Kåre Johnny Øien søker fjellstyret om grunneiers samtykke til å kjøre snøskuter på strekningen Skjærbekkdalen – Munkbetsetra. En del av denne strekningen ligger på statsallmenningen i Engerdal, mens en del ligger i Rendalen kommune. Formålet med kjøringen er å frakte bagasje og utstyr til Munkbetsetra. Søker er ikke selv eier av husvære i Munkbetsetra, men har tilknytning dit gjennom familie. Derfor foreligger det dispensasjon fra Engerdal kommune etter §6 i Nasjonal forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag.

Fjellstyret er gjennom Fjellevens § 12 gitt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel i statsallmenningen etter §10 i Motorferdselsloven. Videre har fjellstyret fattet prisnippielt vedtak i sak 02.16 om at saker etter § 6 i motorferdselsforskriften skal behandles i Fjellstyret. fjellstyret.

Administrasjonens vurdering.

Fjellstyret må i saken vurdere hvorvidt kjøringen vil være til skade eller ulempe i forhold til de interesser fjellstyret er satt til å ivareta etter fjelloven. Videre må fjellstyret ta stilling til om et evt samtykke vil medføre presedens og at omfanget i så fall vil være skadelig.

Det er tidligere gitt dispensasjon til barmarkskjøring på omtrentlig samme strekning og Fjellstyret har ikke hatt innvendinger mot kjøringen. Fjellstyret ga i 2017 og 2018 (sak 95.18) grunneiers samtykke til kjøring med snøskuter til søker på samme strekning. Fjellstyret har heller ikke registrert at øvrig motorferdsel i området har hatt negative konsekvenser i forhold til tradisjonell bruksrettsutøvelse og friluftslivet.

Administrasjonen anbefaler derfor fjellstyret til å gi sitt samtykke til kjøringen ihht § 10 i motorferdselsloven.

Administrasjonens forslag til vedtak:

I henhold til § 12 i Fjellevens gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag til at Kåre Johnny Øien kan kjøre med snøskuter etter omsøkt trase fra Skjærbekkdalen til Munkbetsetra. Samtykket gjelder for den delen av strekningen som ligger på statsallmenningen i Engerdal. Samtykket gis under forutsetninger og begrensninger som ligger i Engerdal kommunes dispensasjonsvedtak.

Sak 69.19	Ark 433/434	Saksbeh.: OOps
Høring: Søknad om tiltak i snøskuterløypene – Engerdal snøscooterforening		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 27.09.19.

Bakgrunn.

Statskog SF ber om Fjellstyerets uttalelse i sak der Engerdal snøscooterforening på vegne av Engerdal kommune søker om å få frakte bort virke fra rydding av løype samt legge ut bark på ujevne partier i løypa. Samtidig ber Statskog om at fjellstyret vurderer spørsmålet om grunneiers samtykke ift Motorferdselslovens §10. Det vises til Statskogs e-post samt vedlegg.

Fjellstyret må vurdere saken ut fra Fjellevens §12 (grunndisponering), og vurdere hvorvidt tiltaket vil medføre vesentlig skade for bruksrettsutøving og/eller skader naturvern- og friluftslivsinteressene i vesentlig grad.

Fjellstyret er gjennom Fjellevens § 12 gitt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel i statsallmenningen etter §10 i Motorferdselsloven. Videre har fjellstyret fattet prisnippielt vedtak i sak 02.16 om at saker etter § 6 i motorferdselsforskriften skal behandles i Fjellstyret. fjellstyret.

Administrasjonens vurdering.

Tiltaket er begrenset til etablert og godkjent trase for snøskuterløype. Den avtalen som Fjellstyret, Statskog SF og Engerdal kommune har inngått om løypa, inneholder bestemmelse om at virke som ryddes som følge av etablering (og senere vedlikehold) av trasèen skal transporteres fram til veg og fjernes (pkt 7.2).

Engerdal fjellstyre har tidligere stilt seg positive til utlegging av bark i trasèer for ski- og Sykkelløype (Hovdkjølen). Det foreligger ingen opplysninger om mengden som skal legges ut, men siden arbeidet sannsynligvis skal utføres på dugnad og med ATV går vi ut fra at det er forholdsvis beskjedne mengder som skal transporteres ut.

Det er så langt ikke registrert konkret vesentlig ulempe som følge av etableringen, uten at det er gjort noen grundigere analyse av dette spørsmålet heller. Fjellstyret gjorde i forkant av etableringen en grundig vurdering av mulige konsekvenser. Gjennom å fatte positivt vedtak og være avtalepart har fjellstyret indirekte også ment at en del tiltak er nødvendig for drift av løypa. Administrasjonen mener derfor det er naturlig å stille seg positivt til tiltaket.

Fjellstyret er tillagt myndighet til å gi grunneiers samtykke ihht Motorferdselslovens §10. Det foreligger ingen konkret henvendelse om dette, men det kan være hensiktsmessig at Fjellstyret tar stilling til dette også i denne saken.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre har ingen innvendinge til at Engerdal kommune fjerner ryddet virke langs snøskuterløype i Jotholla som omsøkt. Dette forutsettes også i den avtalen som foreligger mellom kommunen, Statskog og fjellstyret.
2. Fjellstyret har heller ingen innvendinger til at det legges bark på steder for å bedre terrengforholdene i forhold til vinterprepareringen.
3. I henhold til § 12 i Fjellogen gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag til at Engerdal kommune kan kjøre med ATV for utføring av omsøkt tiltak. Samtykket gjelder for den delen av strekningen som ligger på statsallmenningen i Engerdal. Samtykket gis under forutsetninger og begrensinger som ligger i Engerdal kommunes dispensasjonsvedtak.

Sak 70.19	Ark 433/434	Saksbeh.: OOps
Høring: Søknad om trasè for hundeløpet «Gloføken 2020» - Femundløpet AS		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 31.10.19

Bakgrunn.

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse i forbindelse med at Femundløpet AS ønsker å etablere et nytt hundeløp i området rundt Sømådalen. Løpet omtales som «Gloføken 2020» og er et familiebasert arrangement med utgangspunkt i Langen Gjestegård, Johnsgård Turistsenter og Søvollen. Arrangementet er tenkt gjennomført 19. – 21. mars 2020, og Femundløpet ser for seg at det skal være et årlig arrangement.

Det vises for øvrig til e-post med vedlegg fra Statskog SF for ytterligere bakgrunn i saken.

Fjellstyret må vurdere saken ut fra Fjellevens §12 (grunnDisponering), og vurdere hvorvidt tiltaket vil medføre vesentlig skade for bruksrettsutøving og/eller skader naturvern- og friluftslivsinteressene i vesentlig grad.

Fjellstyret er gjennom Fjellevens § 12 gitt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel I statsallmenningen etter §10 i Motorferdselsloven. Videre har fjellstyret fattet prisnippielt vedtak I sak 02.16 om at saker etter § 6 i motorferdselsforskriften skal behandles i Fjellstyret. fjellstyret.

Administrasjonens vurdering.

Det er her snakk om et nytt arrangement som samarbeider med lokale bedrifter og antakelig også frivillige. Dersom arrangementet slår an med en del deltakere, vil det derfor ha betydning for lokalt reiseliv. På så vis er arrangementet positivt for næringslivet på statsallmenningen.

Når det gjelder forholdet til annen bruksrettsutøving er det fremst reindriftens interesser som berøres. Løypa fra Langen mot Johnsgård berører vinterbeiteområdet til Fæmund Sijte. En bør derfor forvise seg om at deres interesser blir ivaretatt i saken.

Arrangementet berører friluftslivet og øvrige interesser som angår fjellstyret gjennom at det påvirker etablerte skiløyper, snøskuterløyper samt kommer perifert i berøring med dressurområdet for hunder i Båren. Ut fra medfølgende kart er det litt vanskelig å konkret si hvordan løypa evt forholder seg til det nevnte dressurområdet.

Administrasjonens vurdering er at fjellstyret bør stille seg positive til arrangementet, men under forutsetning av at interesser knyttet til reindrift, skiløyper og dressurområde ivaretas gjennom at arrangøren i god tid har dialog med ansvarlige for disse. Arrangementet kan dessuten påvirke den s.k. «Rendalsreinen», der for øvrig fjellstyret indirekte har en interesse gjennom utleie av beitearealer.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre godkjenner for sin del at hundeløpet «Gloføken 2020» arrangeres som omsøkt og at trasèer prepareres som skissert. Fjellstyret forutsetter imidlertid at berørte reinbeiteinteresser, skiløyper samt dressurområde hensyntas og at arrangøren i god tid etablerer en dialog med ansvarlige for disse interessene.
2. Fjellstyret forutsetter også at Femundløpet innhenter nødvendig dispensasjon for motorferdsel i utmark i god tid før arrangementet. Dersom slik dispensasjon foreligger, gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter Fjellevens § 12 og § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag til at Femundløpet AS kan preparere løype for omsøkt arrangement. Samtykket gjelder for den delen av strekningen som ligger på statsallmenningen i Engerdal. Samtykket gis under forutsetninger og begrensinger som ligger i Engerdal kommunes dispensasjonsvedtak.

Sak 71.19	Ark 433/434	Saksbeh.: OOps
Høring: Søknad om trasè for Femundløpet – Femundløpet AS		

Saksdokumenter vedlagt:

- e-post med vedlegg fra Femundløpet AS, datert 03.11.19.
- e-post fra Statskog SF datert 31.10.19.

Bakgrunn.

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse vedr justeringer av løype for Femundløpet. Som kjent skjedde det en omlegging foran årets utgave av løpet der en ut fra Drevsjø også kjørte i retning Innbygda i Trysil.

Tidligere har fjellstyret fått disse sakene til uttalelse relativt kort tid før arrangementet, og det er stort sett gjort administrative svar på henvendelsene.

Femundløpets daglige leder avla fjellstyrekontoret et besøk tidligere i år, der framtidige planer ble presentert og det er derfor prisverdig at sakene kommer i så god tid at fjellstyret får mulighet til å uttale seg.

De konkrete justeringer en ser for seg ift tidligere år er som følger:

- Gløtberget – Drevsjø: følge eksisterende skuterløype (alternativt avstikker Femundtunet og gammel trasè langs reinsgjerdet inn til Drevsjø).
- Drevsjø – Galten: følge eksisterende skuterløype. Dette betyr da at også fra Galten og ut på Galtsjøen inn på tidligere trase blir en ny strekning.
- Drevsjø bade plass – inn på skuterløype retning Kvilten: Følge delvis tidligere trase, men istedenfor krysse over Drevsjøen fra badeplassen dras ny trasè via Blokkodden.
- Fra snøskuterløype ved Kvilten avstikker til Nybo og inn på skiløypenettet om Kuhølskarven og mot Hovden (mulig alternativ fra skuterløypa ved fotballbanen og over veien og videre på østsiden av veien til vinterparkering ved Nybo).

Øvrige justeringer i Engerdal berører ikke statsallmenningen.

Fjellstyret må vurdere saken ut fra Fjellevens §12 (grunndisponering), og vurdere hvorvidt tiltaket vil medføre vesentlig skade for bruksrettsutøving og/eller skader naturvern- og friluftslivsinteressene i vesentlig grad.

Fjellstyret er gjennom Fjellevens § 12 gitt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel I statsallmenningen etter §10 i Motorferdselsloven. Videre har fjellstyret fattet prisnippielt vedtak I sak 02.16 om at saker etter § 6 i motorferdselsforskriften skal behandles i Fjellstyret. fjellstyret.

Administrasjonens vurdering.

Langdistanse hundeløp har de siste åra økt i popularitet og har også fått større mediafokus. Med traseer som strekker seg over flere kommuner og med mange forskjellige grunneiere og interesser å ivareta, kan det være utfordrende å få formaliteter på plass i god tid. Femundløpet har etter hvert bygd seg opp som et av de store hundeløpene i Europa, og nivået på hunder og

kjørere er høyt og flere deltakere er nærmest å regne som profesjonelle utøvere. I tillegg favner det deltakere som er med for opplevelsens skyld og bedriver sporten på hobbybasis. Det er også flere lokale utøvere som hevder seg godt.

Femundløpets sjekkpunkter driftes av lokale frivillige, og ofte kombineres det med ulike andre arrangementer. Løpshelga betyr økt besøk i området, og har en betydning for lokalt næringsliv. Dessuten er løpet i seg selv interessant for publikum å følge med på.

Det har opp gjennom åra vært noen justeringer ift trasè, beroende på føreforhold. Noen år har det vært lite snø, andre år kan det ha vært ugustige isforhold visse steder. Administrasjonens oppfatning er at det egentlig har vært lite negative erfaringer lokalt med arrangementet, og at det oppfattes som positivt i lokalmiljøene som berøres. Ved siden av at det gir muligheter for lokalt næringsliv, har også lokale lag og foreninger en viss nytte av det gjennom godtgjør til klubbkassa.

For fjellstyrets del er det fremst forholdet til reindriften som er viktig å vurdere. Videre er det viktig at skiløyper og nå skuterløyper hensyntas. Femundløpet har løst dette sjøl ved at de gjennom dialog har fått til avtaler og overenskomster med berørte løypeansvarlige og kan benytte deler av ski- og skuterløypenettet i kommunen. Dette er positivt og medfører antakelig kun marginale merkostnader for løypeansvarlig. Samtidig slipper en mange ulike traseer rundt i terrenget. Det skjer derfor en sambruk der partene her gjensidig forståelse for hverandre.

Femundløpet har som nevnt eksistert en del år, og inntrykket er at de har et avklart forhold til reindriften i området. I og med arrangementet skjer i en begrenset periode på vinteren, vil det heller ikke medføre vesentlig ulempe for friluftslivet på allmenningen for øvrig. Muligens snarere tvert imot; det medfører at flere kommer seg ut langs løypa for å se på og derigjennom får både litt mosjon, frisk luft og naturopplevelse i en tid på vinteren det ellers er lite trafikk i skog og mark.

Administrasjonen råder derfor fjellstyret til å stille seg positive til løypejusteringene på statsallmenningen

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre godkjenner for sin del foreslåtte justeringer av trasè for Femundløpet. Fjellstyret forutsetter imidlertid at berørte reinbeiteinteresser, ski og skuterløyper hensyntas og at arrangøren i god tid etablerer en dialog med ansvarlige for disse interessene.
2. Fjellstyret forutsetter også at Femundløpet innhenter nødvendig dispensasjon for motorferdsel i utmark i god tid før arrangementet for strekninger der en ikke benytter etablert ski- eller skuterløypenett. Dersom slik dispensasjon foreligger, gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter Fjellovens § 12 og § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag til at Femundløpet AS kan preparere løype for omsøkt arrangement. Samtykket gjelder for den delen av strekningen som ligger på statsallmenningen i Engerdal. Samtykket gis under forutsetninger og begrensinger som ligger i Engerdal kommunes dispensasjonsvedtak.

Sak 72.19	Ark 323	Saksbeh.: OOps
Høring: Stedsutvikling Drevsjøgrenda		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 9/9 og 30/9.

Bakgrunn.

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse i forbindelse med pågående stedsutviklingsprosjekt i Drevsjøgrenda. Hensikten med prosjektet er å gjøre grenda mer attraktiv for innbyggere og tilreisende.

Det vises til saksvedleggene for mer konkrete detaljer i saken.

Tiltakene er tenkt dels på private områder og dels på statsallmenningen. For noen deler finnes det arealplaner og for noen områder gjør det ikke det. Fjellstyret uttaler seg ut fra Fjellovens §12 om grunnDisponeringer.

Administrasjonens vurdering.

Det er Engerdal kommune som er ansvarlig for prosjektet, men det baserer seg på høy grad av lokal deltagelse og engasjement både i forhold til planlegging og gjennomføring av tiltakene. Mye går på hogst av skog for å åpne opp for utsyn, og det er fremst dette spørsmålet det haster med å avklare.

Av tidshensyn mener administrasjonene det er uhensiktsmessig for fjellstyret å gå altfor detaljert inn i vurderingen av planene. Prosjektet er ambisiøst og inneholder unektelig en del spenstige forslag.

Når det er snakk om skogrydding er det særlig to forhold som fjellstyret bør være opptatt av. Det ene er hvordan det åpnes opp: åpnes det opp for mye kan resultatet være at det kommer løvoppslag som etter noen år blir veldig tett. Det bør derfor stå igjen enkeltrær med en viss avstand for å motvirke dette.

Det andre er hogst langs vann og vassdrag. Kantvegetasjon er viktig for miljøet i vann. Det skaper skygge, er skjulplass for en del arter akvatiske insekter, fugl m.m. og tilfører vannet næring (gjennom nedfall av løv og greiner). For sterk solinnstråling er dessuten ugunstig for fisker. Det bør derfor stå igjen en del vegetasjon i form av busker og trær langs vann og særlig vassdrag. Avveiningen må gjøres i forhold til adkomst for fiskere. Det er viktig å ha fine fiskeplasser, spesielt for barn og unge, nære der du bor.

Kantvegetasjon er dessuten nyttig på plasser der det skjer tilsig av næringsstoffer, og kan være med på å redusere uønsket næringstilsig til vann og vassdrag. I erosjonsutsatte vassdrag bidrar dessuten kantvegetasjon til redusert erosjon.

Dessverre kan en noen steder se at det er gått litt for hardt til verks der en har ønsket å åpne opp for utsyn langs vassdrag.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre er positive til stedsutviklingsprosjektet på Drevsjø og har ingen sterke innvendinger til framlagte planer. Det presiseres at fjellstyretet først og fremst uttaler seg i forhold til de tiltak som berører statsallmenningsgrunn.

Generelt mener fjellstyret at tynningshogst bør utføres slik at en ikke åpner opp for mye slik at resultatet blir tett løvoppslag etter få år. Det kan med fordel settes igjen enkeltrær med en viss avstand, og at en gjør tynning i flere omganger med noen års mellomrom.

Fjellstyret påpeker viktigheten av å bevare kantvegetasjon langs vann og vassdrag. Denne er viktig for miljø generelt og for en rekke enkeltarter. På slike plasser må derfor hogst gjøres slik at en beholder skygge- og skjulmuligheter.

Fjellstyret minner om at de tilrettelegginger og biotoptiltak som er utført i og langs Hyttelva er tenkt som en tilgang for bofaste og tilreisende, i tillegg til at hensikten var å bedre elva som biotop for fisk. Det er her viktig å bevare en del kantvegetasjon for å hindre for sterk solinnstråling samt bevare skjulmuligheter for en rekke arter.

Fjellstyret mener det er viktig i et slikt prosjekt at tilrettelegginger gjøres med tanke på alle aldersklasser og funksjonsnivå av brukere. Videre at det tas hensyn til beitedyr, dyrket mark og adkomst til denne.

Sak 73.19	Ark 361	Saksbeh.: OOps
Høring: Søknad om boligtomt Drevsjø – Zakrisson/Løvli		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 31.10.19

Bakgrunn.

Camilla Zakrisson og Preben Løvli har søkt Statskog SF om boligtomt mellom riksvegen og Vurrusjøen, se kartvedlegg. Tiltent tomt ligger i LNFR-område ihht kommuneplanens arealdel. Ønsket tomt er ca 2 daa. Området ligger litt unna annen bebyggelse, slik at det her sannsynligvis vil være behov for egen løsning ift vann, avløp og vei (avkjøringstillatelse fra Statens vegvesen).

Statskog SF ber om uttalelse fra Engerdal fjellstyre. Det som Statskog SF ber om uttalelse på konkret er om fjellstyrets innstilling til at det bygges på arealet og i så fall om tomta kan selges eller festes, jfr §13 i Fjellova. Det som fjellstyret tradisjonelt også har tatt stilling til i disse sakene er vurdering i forhold til vilt-, friluftslivs- og landbrukshensyn samt hensynet til andre bruksinteresser. Fjellovas §12 omhandler grunn disponering og sier at slike bare kan skje dersom det «*ikkje medfører skade for nokon som har bruksrett, og under omsyn til prinsippa for naturvern*».

Administrasjonens vurdering.

Fjellstyret har tidligere i år behandlet spørsmål om boligtomt i LNFR-område i Drevsjøgrenda, og fjellstyret har for sin del godkjent fradeling av 3 boligtomter på mellom 2 og 5 daa mellom Drevsjøen og riksvegen vest for Gløtvold handel.

Den planmessige statusen på arealet (LNFR-område) medfører at det normalt vil kreves dispensasjon for bygging. Praksisen med å gi dispensasjon skal i utgangspunktet være streng. Dette i henhold til en forutsigbar arealutnytting. Det er allikevel slik at i en kommune som Engerdal har i hvert fall fjellstyret vurdert hensynet til økt bosetting som positivt i saker som gjelder tomteareal til bolighus når folk bosetter seg på eiendommen.

Det er fortsatt tilgang til regulerte tomter i Drevsjøområdet, men i dette tilfellet ønsker søker noe annet. Det er heller ikke avsatt arealer til formålet «spredt boligbygging» i Drevsjøgrenda, slik det er i en del andre grender i Engerdal. Derimot åpner kommuneplanen for spredt boligbygging ved Lillebo, noen kilometer lenger øst. Det framgår ikke av saken hvorvidt søker har vurdert dette.

Når det gjelder de planfaglige vurderinger blir det opp til lokal planmyndighet å vurdere disse. Men et viktig forhold som angår fjellstyret er byggeavstand til vann og vassdrag, i og med dette har betydning for allmennhetens adgang. Strandsona langs Vurrusjøen har betydning for friluftslivet. Forutsatt at det opprettholdes en byggegrense mot vassdrag som forutsatt i kommuneplanen, bedømmer administrasjonen at tiltaket er ganske nøytralt hva gjelder

fordeler og ulemper for friluftslivet. Det er ikke kjent at området har spesiell verdi i så måte. Området ligger relativt nære skytebanen, men ved en evt bygging vil ikke dette være til hinder bruk av skytebanen. Derimot vil det medføre noe skytebanestøy for boligen. Hvorvidt dette er problematisk, får bli opp til søker og planmyndigheter å vurdere.

Når det gjelder vilthensyn så er det ikke registrert at området er spesielt verdifullt i forhold til dette. Tiltent tomt ligger i et område med som grenser mot vassdrag, vei, og skog, med god avstand til naboer. Hensynet til bl.a. fuglelivet gjør også at bebygd areal bør trekkes så langt som mulig bort fra strandlinja i Vurrusjøen.

Det er heller ikke forhold knyttet til landbruksinteressene som kan komme i konflikt med tiltaket så langt administrasjonen kjenner til. Det ligger en gammel potetåker i området. Denne har ikke blitt brukt på mange tiår, og det er ikke kjent at det er noen som har interesse i denne lenger. Fjellstyret har ikke registrert noen interesse for tilleggsjord i området. Etterspørselen etter tilleggsjord i distriktet har ikke vært stort de senere åra. Det er som administrasjonen bedømmer det, heller ikke sannsynlig at etterspørselen etter slik vil øke i betydelig omfang de kommende åra.

Når det gjelder størrelsen på tomte er praksis å tillate inntil 2 daa. Ved særskilte behov kan det være aktuelt å vurdere større arealer. Men praksisen som også fjellstyret har stilt seg bak er at det kan godkjennes inntil 2 daa.

Fjellevens §13 omhandler salg av statsallmenningss grunn. Dette er i utgangspunktet restriktiv og skal håndteres deretter. Men akkurat i spørsmålet som salg av boligtomter til fastboende har fjellstyret i tidligere saker stilt seg positive til salg, men begrenset oppad til 2 daa.

Administrasjonen mener at det er positivt når noen har lyst og mulighet til å bygge seg en bolig på allmenningen. Formålet i kommuneplanens arealdel er imidlertid et annet enn boligbygging. Fjellstyret har i flere saker tidligere vurdert hensynet til bosetting såpass viktig at det kan oppveie for en del andre interesser så sant bruksretter, naturvern- og friluftslivsinteressene ikke skades i vesentlig grad.

Det som allikevel skiller denne saken fra de tidligere sakene fjellstyret har behandlet i år, er at søknaden ikke muliggjør bruk av f.eks offentlig avløp. Muligens kan vanntilførsel løses gjennom en fellesskapsløsning. En er også helt i grenseland i forhold til både avstand til sjøen og veien. Skissert tomt ligger også i et område som er nokså langt fra annen bebyggelse og den ligger tross alt i et LNFR-område. Det hadde nok vært lettere å vurdere tiltaket som kurant dersom plasseringen hadde vært i tilknytning til annen bebyggelse og infrastruktur. Fjellstyret må også ta i betraktning at dersom en stiller seg positiv til denne tomte, vil det sannsynligvis medføre at også andre områder rundt Vurrusjøen kan bebygges.

I og med fjellstyret på samme år nå har behandlet 4 saker om boligtomter i LNFR-områder, kan en stille seg spørsmålet om overordnede planer fyller sin hensikt. Videre om tilbudet av byggeklare tomter ved Drevsjø er bra nok. Dette ansvaret ligger nok hos andre enn fjellstyret, men en mulighet er at fjellstyret tar initiativ til en debatt om emnet.

I og med at fjellstyret tidligere har stilt seg positive til boligbygging i LNFR-områder, er administrasjonens anbefaling til fjellstyret å stille seg positiv til tiltaket, rett og slett fordi det er litt vanskelig å argumentere imot ift vurderingene i tidligere saker.

Statskog har som nevnt bedt om innspill også i forhold til om tomte kan selges eller festes, jfr §13 i Fjelleva. Bedømmingen i denne saken er at om søker så ønsker, bør fjellstyret godkjenne et salg av statsallmenningsgrunn til boligformål. Dette med henvisning til tidligere praksis.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

1. Fjellstyret har vurdert søknaden spesielt i forhold til landbrukets behov, vilthensyn og friluftslivet i området. Man har ikke funnet tungtveiende grunner som tilsier avslag i forhold til dette. Under forutsetning av at grunneier og kommunale myndigheter gir sin godkjenning til boligbygging på det omsøkte areal, og at tilflytting skjer, kan fjellstyret for sin del godkjenne at det tillates boligbygging her.
2. Det forutsettes at tomteavgrensing gjøres slik at den blir liggende så langt som praktisk mulig bort fra Drevsjøens strandlinje og at forbudet om byggevirkosomhet i strandsonen følges. Allmennheten skal ha tilgang til Vurrusjøen på samme måte som i dag.
3. Når alle tillatelser til byggeprosjektet er i orden, kan fjellstyre for sin del godkjenne at et areal på inntil 2 daa selges som boligtomt. I tilfelle søker heller ønsker en festeavtale på tilsvarende boligtomt har heller ikke fjellstyret noen innvendinger til dette.

Sak 74.19	Ark 510	Saksbeh.: HH
Retningslinjer for skogforvaltningen på statsallmenningen i Engerdal		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til «Lokale retningslinjer for skogforvaltningen på statsallmenningen i Engerdal»

Bakgrunn.

Engerdal fjellstyre har i inneværende valgperiode – samt i slutten av forrige periode - nedlagt et betydelig arbeid og engasjement i tilknytning til skogforvaltning på statsallmenningen. Bakgrunnen for dette er at Statskog SF i 2015 iverksatte en radikal opptrapping av hogstkvantum på statsallmenningen i Engerdal, med henimot en 10-dobling av årlig hogst i forhold til perioden 2005 – 2011, til planlagt ca 35.000 kubikkmeter. Fjellstyret tok til orde for at denne utvidelsen av hogsten ikke står i et rimelig forhold til tilvekst og skogtilstand og andre lokale hensyn, og har i stedet ønsket en videreføring av det årlige hogstkvantumet slik det var før opptrappingen fant sted. Fjellstyret har med andre ord ønsket et langt lavere framtidig uttak av tømmer enn det Statskog hadde planlagt for 2015. Fjellstyret har begrunnet dette med lokale hensyn; både til de virkesberettigede, til reindrifta, til friluftslivet, vilthensyn og hensyn til lokalbefolkning og næringsliv generelt. Fjellstyret har i denne forbindelse bl.a. oversendt en rekke henvendelser til Statskog. Det har også vært befaringer og møter med Statskog, med særlig fokus på ny skogbruksplan – herunder landskapsplan – og de hensyn til lokale rettigheter og interesser som bør innarbeides i disse dokumentene. Det har vært generelt vanskelig og tidkrevende å få konkrete svar fra Statskog på fjellstyrets henvendelser, og det gjenstår ennå arbeid med slutføring av ny skogbruksplan inkl. landskapsplan. Skogbruksplanen skal ihht. lov om skogsdrift i statsallmenningene utformes i samråd med allmenningsstyret og fjellstyret.

Skogfondregnskapet, som utarbeides av fylkesmannen, inneholder nøyaktige oppgaver over årlig avvirkning i den enkelte kommune. Herunder egen oversikt over statens hogst. Denne viser slik utvikling for Statskog sin avvirkning i Engerdal de siste 4 år:

2015: 30.965 kubikkmeter
 2016: 21.922 «
 2017: 6.445 «
 2018: 0 «

Rune Aamold i Statskog opplyste i møte med Engerdal fjellstyre høsten 2017 at Statskog i 2017 ville avvirke mindre enn planlagt pga. lokale innsigelser.

I løpet av den siste valgperioden har det også pågått revisjon av fjelloven. Flere av fjellstyrets medlemmer har - i ulike sammenhenger - hatt mulighet til å følge dette arbeidet, og gi sine innspill. Fjellstyret har også – sammen med formannskapet – skrevet et brev til lovutvalget («statsallmenningsutvalget»), og tatt til orde for at all forvaltning på statsallmenningene bør

overføres til fjellstyrene, herunder skogforvaltningen. I brevet pekes det på omleggingen til statsforetak Statskog SF som ble gjort i 1993, og de betydelige negative konsekvenser dette har fått for Engerdal. Denne henvendelsen ble naturlig nok lagt merke til i statsallmenningens utvalget, ettersom Engerdal har landets klart største fjellstyre. Henvendelsen fikk også et større oppslag i landsdekkende avis («Nationen»). Statsallmenningens utvalget – som var i aktivitet fra 2016 til 2018 - har lagt fram sin innstilling til ny fjellov i «NOU 2018 : 11, Ny fjellov». Der blir det med stort flertall (9:3) foreslått at forvaltningen av skogen - og inntektene fra denne - for fremtiden skal overføres til fjellstyrene i statsallmenninger med virkesrett.

Vurdering:

Engerdal fjellstyre har siden januar 2015 tilkjennegitt synspunkter på skogforvaltning i en rekke dokumenter og sammenhenger. For framtidig fjellstyre kan det være hensiktsmessig at disse «trådene» - mest mulig – blir samlet i *ett* dokument. Da vil det være langt enklere å få en oversikt over «essensen» i arbeidet som er nedlagt de siste årene, og dermed bedre mulighet for å nyttiggjøre seg av dette. Det er usikkert om framtidige fjellstyrene har medlemmer med skogfaglig bakgrunn. Også dette peker i retning av å sikre tilgangen til arbeidet som er nedlagt.

På denne bakgrunn fremmes forslag om (på neste fjellstyremøte) å vedta «Retningslinjer for skogforvaltning på statsallmenningen i Engerdal». Dette er ment som et hjelpemiddel for framtidige fjellstyrene. Utkastet vedlagt. *Utkastet til retningslinjer bygger på de synspunkter som fjellstyret de 4-5 siste årene har formidlet i henvendelser og møter med Statskog SF.*

Hvis ny fjellov kommer til behandling i Stortinget, kan det ligge an til at fjellstyrene blir ansvarlige for framtidig skogforvaltning. I så fall er det viktig å ta i betraktning fjellstyrets mandat (og dermed rolle), slik dette er nedfelt i fjellovens § 3, andre avsnitt:

«Fjellstyret skal administrere bruken og utnyttinga av rettar og lunnende i statsallmenningen så langt ikkje anna er fastsett i eller i medhold av lov. Det skal arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftsiinteressene. «

Som et motstykke til innholdet i mandatet kunne man tenke seg at forvalter av skogen i all hovedsak tok hensyn til egen inntekt i skogsdrifta. Altså mest mulig profitt for skogeier (i dette tilfelle fjellstyret). Fjellstyret vil imidlertid ikke rettmessig kunne drive skogforvaltning på en slik måte, men skal derimot ta de hensyn som mandatet i fjellovens §3 pålegger. Fjellstyret kan/bør med andre ord forvalte skogen i tett dialog og samråd med rettighetshavere, friluftsliv, næringsliv og lokalbefolkning generelt. Det legges til grunn at fjellstyrets arbeid med skog den siste valgperioden harmonerer godt med dette.

Fjellstyrets mandat ligger fast. Retningslinjene kan derfor komme til anvendelse uavhengig av hvem som i framtida tillegges skogforvaltningen.

Arbeidet med ny fjellov er utvilsomt gunstig for fjellstyrets mulighet til å påvirke framtidig skogforvaltning, både på kort og lang sikt. Dette arbeide vil ventelig bli videreført i

overskuelig framtid. Det er viktig at fjellstyret «kjenner sin besøkestid» i dette politiske arbeidet, og aktivt følger opp der det er mulig og hensiktsmessig.

Erfaringene fra den siste valgperioden viser at fjellstyret -ved å innta en aktiv holdning - har hatt betydelig gjennomslagskraft for sine synspunkter på skogforvaltning, og fortsatt kan ha dette i tida framover. Dette til tross for nokså begrenset formell myndighet gjennom loven (i dag: Lov om skogsdrift mm. i statsallmenningene). Hogststatistikken som framkommer av Skogfondregnskapet peker også i retning av at fjellstyret har betydelig gjennomslag. Dette tilsier at fjellstyret bør fortsette sitt aktive arbeid med å fremme synspunkter på skogforvaltning. Her kan retningslinjene komme til nytte for framtidige fjellstyrer.

I utkastet er det lagt vekt på at retningslinjene ikke blir altfor omfattende, detaljerte og innfløkte. Det er samtidig viktig at de er mest mulig konkrete, slik at de viktige detaljene kommer klart fram.

Forsalg til vedtak:

Sak 75.19	Ark 231	Saksbeh.: OOps
Forberedelser til lokale lønnsforhandlinger.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om lønnsforhøyelse ihht til ny tariff fra Rune Høiberget, datert 25.09.2019.
- Retningslinjer for lønnsnivå, tariffavtaler og lokale lønnsforhandlinger i Engerdal Fjellstyre.
- Særavtale av 06.12.18.
- Forhandlingsresultat tariffoppgjør NFS-Naturviterne 2019.

Bakgrunn

Det er innkommet søknad om lønnsforhøyelse fra ansatt organisert i Fellesforbundet. Det må forhandles lokalt om ny særavtale. Fjellstyret skal sette rammer for forhandlingene.

Saken legges fram uten ytterligere saksutredning eller forslag til vedtak.